

Sygn. akt VI U 1042/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2018 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 22 lutego 2018 r., znak: (...)

w sprawie: J. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rekompensatę

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt VI U 1042/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22.02.2018 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), ponownie ustalił ubezpieczonemu J. S. wysokość emerytury i podjął wypłatę emerytury od (...)r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. Organ rentowy ponadto podniósł, iż brak podstaw do przyznania ubezpieczonemu emerytury wraz z rekompensatą ponieważ nie został przez niego udowodniony okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na dzień 31.12.2008 r. Powód nie przedłożył świadectw pracy w szczególnych warunkach. ZUS stwierdził, iż okres zatrudnienia od 20.11.1971 r. do 07.09.1979 r. nie został uznany jako praca w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony J. S., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury wraz z rekompensatą. Odwołujący wskazał, iż organ rentowy w sposób bezzasadny nie uwzględnił mu do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. od 20.11.1971 r. do 07.09.1979 r. w charakterze rozbieracza - wykrawacza, w którym to okresie odbył zasadniczą służbę wojskową

od 29.12.1972 r. do 19.12.1974 r. oraz okresu pracy w (...) Zakładzie (...) w B. (obecnie (...)) od 07.09.1979 r. do 10.08.1990 r. w charakterze szlifierza.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 30.04.2018 r. wskazał, iż ubezpieczonemu zaliczono do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia od 07.09.1979 r. do 10.08.1990 r.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczonemu J. S. (ur. (...)) decyzją z dnia 20.02.2018 r. przyznano zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od (...)r., tj. od dnia osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego. Odwołujący w dniu 21.03.2018 r. wniósł odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS z dnia 22.02.2018 r., którą organ rentowy z uwagi na ustanie zatrudnienia powoła ponownie ustalił ubezpieczonemu wysokość emerytury i podjął wypłatę emerytury od (...)r., lecz odmówił przyznania emerytury wraz rekompensatą. Odwołujący domaga się przyznania prawa do emerytury wraz z rekompensatą z uwagi na to, iż pracował przez przynajmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

- okoliczności bezsporne

Sporne pozostawało to, czy ubezpieczony J. S. legitymuje się 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony J. S. w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. od 20.11.1971 r. do 07.09.1979 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku rozbieracza – wykrawacza.

We wspomnianym zakładzie pracy wyróżniano następujące działy: ubojnię, chłodnię i rozbiór. W dziale uboju ogłuszano zwierzęta, wykrawawiano je, parzono w kotłach, wyciągano z nich wnętrzości, a następnie cięto na półtusze i kierowano do chłodni. Mięso schładzano przez jedną noc i następnego dnia dostarczano do działu rozbioru i wykrawania.

Powód w tym okresie pracował w dziale rozbioru i wykrawania, dokonując wykrawania z półtuszy poszczególnych elementów. W tym czasie J. S. pracował wyłącznie przy rozbiorze mięsa i przy jego wykrawaniu. Odwołujący w trakcie pracy w omawianym okresie świadczył pracę przy cięciu szynek, przy odcinaniu głów, przy podsuwaniu półtuszy pod nóż, przy cięciu mięsa z łopatki, ze schabu czy z podgardla.

Skarżący jedynie przez pierwsze 8 dni pracy na rzecz Zakładów (...) w B. świadczył pracę w dziale ubojni wskutek omyłkowego skierowania go do pracy przy uboju zamiast przy rozbiorze i wykrawaniu. Potem ubezpieczony pracował w dziale rozbioru i wykrawania do końca zatrudnienia u tegoż pracodawcy.

Ponadto, odwołujący w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) J. W. w B. od 07.09.1979 r. do 10.08.1990 r. pracował stale i na cały etat na stanowisku szlifierza. W tym czasie powód zajmował się wyłącznie szlifowaniem elementów metalowych.

- dowody: świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 12.01.2018 r. (akta rentowe dot. wniosku o emeryturę z 29.01.2018 r.); świadectwo pracy z 10.09.1979 r. oraz pozostała dokumentacja (akta osobowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w B.); zeznania świadków K. C., B. S., S. T., Z. J. oraz zeznania ubezpieczonego (protokół z rozprawy z 12.06.2018 r. – k. 39-42 akt sądowych)

Sąd dokonał ustalenia stanu faktycznego przede wszystkim na podstawie zeznań świadków oraz zeznań odwołującego J. S., a także na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w aktach organu rentowego oraz w aktach osobowych odwołującego. Sąd uznał zeznania świadków i ubezpieczonego za w pełni wiarygodne. Formułowali oni twierdzenia w sposób jasny, rzeczowy oraz zgodny z zasadami logicznego rozumowania. Sąd dał wiarę zeznaniom

świadków, którzy złożyli zeznania na okoliczność pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych w spornych okresach, albowiem świadkowie w tychże okresach pracowali razem z ubezpieczonym.

Sąd uznał powyższe dowody za wiarygodne. Dowody te posłużyły do ustalenia okoliczności faktycznych, których ustalenie było niezbędne do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 664 j.t.), rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej.

Natomiast zgodnie z brzmieniem art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl art. 23 ust. 2 przywołanej ustawy, rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Zauważyć także trzeba, iż skoro zgodnie z art. 23 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczonej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do wcześniejszej emerytury stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 grudnia 2015 r., III AUa 717/15, LEX nr 1964970).

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa 673/17, Lex nr 2445210, wskazał, iż w świetle art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych przesłankami nabycia prawa do rekompensaty jest:

1. nienabycie prawa do emerytury pomostowej (z powodu nieuznania pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych);
2. osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ww. ustawy, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku,

a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace

w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu ubezpieczony J. S. nie legitymuje się 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Co prawda, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, niewątpliwie odwołujący w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) J. W. w B. od 07.09.1979 r. do 10.08.1990 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, świadcząc pracę szlifierza elementów metalowych, wymienioną w wykazie A, dziale III, pozycja 78 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne). Trzeba zauważyć, iż organ rentowy w toku niniejszego postępowania przyznał, że przywołany okres zatrudnienia skarżącego należy zaliczyć do stażu pracy w warunkach szczególnych (k. 12 a.s.).

Natomiast, nie ulega wątpliwości, iż powód w trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. od 20.11.1971 r. do 07.09.1979 r. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio przy uboju zwierząt uregulowanej w wykazie A, dziale X, pozycja 8 wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (prace wykonywane bezpośrednio przy uboju zwierząt). Biorąc pod uwagę treść zeznań świadków Z. J. i S. T. oraz ubezpieczonego J. S., które Sąd uznał za w pełni wiarygodne, bezsprzecznie w tym czasie ubezpieczony świadczył wyłącznie pracę na stanowisku rozbieracza – wykrawacza. Trzeba zauważyć, iż proces technologiczny odbywający się w Zakładach (...) w B. w spornym okresie dzielono na 3 etapy: ubój zwierząt, przechowywanie półtuszy zwierzęcych przez 1 noc w chłodni oraz rozbiór i wykrawanie mięsa. J. S. w tym czasie pracował tylko w dziale rozbioru i wykrawania mięsa, dokonując wykrawania poszczególnych elementów półtuszy wieprzowych. Odwołujący w ramach zatrudnienia świadczył pracę przy cięciu szynek, przy odcinaniu głów, przy podsuwaniu półtuszy pod nóż, przy cięciu mięsa z łopatki, ze schabu oraz z podgardla.

Nie sposób pominąć tego, iż zakres prac wykonywanych przez ubojowca jest inny od prac wykonywanych przez rozbieracza - wykrawacza. Ubojowiec dokonuje uboju zwierząt rzeźnych po uprzednim ich oszołomieniu i obróbki poubojowej tusz. R. - wykrawacz wykonuje czynności związane z rozbiorem na części zasadnicze półtuszy wieprzowych, ćwierćtuszy wołowych, tusz cielęcych i baranich wg wymogów rynku oraz dokonuje wykrawania elementów zasadniczych na mięsa drobne oraz elementy handlowe (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 stycznia 2015 r., sygn. akt III AUa 354/14, Lex nr 1659124).

Jak wynika z akt osobowych i z treści zeznań skarżącego, świadczył on pracę w dziale ubojni Zakładów (...) w B. tylko przez pierwsze 8 dni pracy, co było wynikiem omyłkowego skierowania J. S. do pracy przy uboju zwierząt zamiast przy rozbiórce i wykrawaniu mięsa. Po upływie wspomnianych 8 dni pracy ubezpieczony został skierowany do pracy w dziale rozbioru, gdzie świadczył pracę do końca zatrudnienia u tegoż pracodawcy.

W orzecznictwie wskazuje się, że w świetle przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych podstawowym dokumentem poświadczającym staż pracy w warunkach szczególnych jest świadectwo wykonywania pracy w takich warunkach wystawione przez uprawnionego pracodawcę lub jego następcę prawnego. Niemniej jednak w postępowaniu sądowym ubezpieczony może za pomocą wszelkich środków dowodowych, w tym także zeznań świadków, wykazywać, że w spornym okresie świadczył pracę w warunkach szczególnych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 961/14; także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1931/14). Sąd podnosi, iż zgodnie z treścią wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 marca 2015 r., III

AUa 699/14, o uznaniu danego zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach nie decyduje ani treść dokumentów wystawionych przez pracodawcę, ani też nazwa stanowiska pracy, lecz charakter faktycznie wykonywanych czynności.

Sąd wskazuje, iż dokonał weryfikacji treści okoliczności faktycznych ustalonych w oparciu o przeprowadzony dowody z akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. poprzez dopuszczenie innych dowodów w sprawie, w szczególności dowodów z zeznań ubezpieczonego i świadków. Nie ulega wątpliwości, iż odwołujący w spornym okresie pracy w Zakładach (...) w B. nie świadczył stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych.

Z zachowanej dokumentacji jednoznacznie wynika, iż ubezpieczony pracował jako wykrawacz - rozbieracz. Zeznania świadków wskazują jednoznacznie, że rozbiór mięsa to inna praca niż ubojowca. Po uboju mięso jest schładzane i rozbierane na elementy i taką pracę jako rozbieracz wykonywał ubezpieczony. Z zeznań świadków wynika przy tym, że ubezpieczony nie był przy schłodzeniu mięsa, bowiem takowe następowało w nocy i następnego dnia było dostarczane do rozbieraczy.

Zdaniem Sądu nie ma wątpliwości, iż odwołujący J. S. nie spełnia przesłanki do nabycia prawa do rekompensaty wyrażonej w treści art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych w postaci osiągnięcia okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego J. S., albowiem nie było podstaw do jego uwzględnienia.

W punkcie 2. wyroku Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2, § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 265 j.t.), zasądził od ubezpieczonego J. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Ewa Milczarek